

Zotavovací akce

Zákon 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s vyhláškou Ministerstva zdravotnictví ČR č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů

Legislativa

Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popř. i získat specifické znalosti nebo dovednosti.

Základní právní předpisy:

- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů.
- vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění pozdějších předpisů.

Povinnosti pořádající osoby

Pořádající osoba je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví (**hygienické stanici v místě konání akce**):

- a) termín a místo jejího konání, a to s uvedením adresy nebo názvu katastrálního území a zeměpisných souřadnic,
- b) počet zúčastněných dětí; jedná-li se o zotavovací akci, počet dětí zúčastněných v každém běhu s uvedením data jeho zahájení a ukončení,
- c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou,
- d) způsob zajištění stravování účastníků a
- e) jméno a příjmení odpovědné osoby přítomné na škole v přírodě nebo zotavovací akci, a to pro každý běh zotavovací akce, a telefonní číslo na ni.

Součástí ohlašovací povinnosti je doložení protokolu o kráceném rozboru jakosti pitné vody v případě, že pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v § 3 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Protokol o rozboru pitné vody nesmí být starší než 3 měsíce.

Podmínky účasti dětí na zotavovací akci

Akce se může zúčastnit dítě, které:

- a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo, že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci
- b) nejeví známky akutního onemocnění (např. horečky nebo průjmu), a
- c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy, ani mu není nařízeno karanténní opatření.

Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na akci posuzuje a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Vzor posudku upravuje prováděcí právní předpis. Tento poskytovatel zdravotních služeb v posudku dále uvede, **zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci**. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má **platnost po dobu dvou let od data vystavení**, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte.

Skutečnosti uvedené v písmenu b) a c) potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte nebo fyzická osoba, kterou k tomu zákonný zástupce dítěte písemně zmocnil. Potvrzení **nesmí být starší než 1 den**. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce nebo fyzická osoba, kterou k tomu zákonný zástupce dítěte písemně zmocnil, pořádající osobě.

Vzor posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě naleznete v dokumentu pod názvem „Zdravotní způsobilost dítěte“.

Podmínky účasti fyzických osob na zotavovací akci

Fyzické osoby činné na zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník musejí být k této činnosti zdravotně způsobilé. Zdravotní způsobilost posuzuje a lékařský posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Tento posudek má platnost 2 roky od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti fyzické osoby. Posudek o zdravotní způsobilosti předají fyzické osoby činné na akci, s výjimkou pedagogických a zdravotnických pracovníků, pořádající osobě.

Fyzické osoby činné při stravování musí splňovat požadavky pro výkon činností epidemiologicky závažných. Tyto osoby musí mít zdravotní průkaz a znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví a dodržovat zásady osobní a provozní hygieny.

Pořádající osoby musí zajistit:

- základní péči o zdraví všech účastníků po dobu konání zotavovací akce;
- kontrolu nad dodržováním hygienických požadavků stanovených výše uvedeným zákonem a prováděcím právním předpisem a kontrolu dodržování zásad osobní hygieny fyzickými osobami provádějícími činnosti epidemiologicky závažné;
- způsobilou fyzickou osobou (zdravotníka); za způsobilou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta, fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci, a student oboru všeobecné lékařství nebo zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku; náplň kursu první pomoci upraví prováděcí právní předpis;
- účast zdravotníka při kontrole zdravotních průkazů fyzických osob (pro stravování), při převzetí posudků a prohlášení, při sestavování jídelníčku a režimu dne;
- dosažitelnost zdravotníka 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce; pořízení výpisu z posudků o zdravotní způsobilosti zdravotníkem; ve výpisu zdravotník uvede závěr posudku, a které zdravotnické zařízení posudek vydalo;
- vrácení posudků o zdravotní způsobilosti po ukončení zotavovací akce zákonným zástupcům dětí a fyzickým osobám činným při zotavovací akce;
- vybavení lékárníčky pro zotavovací akci podle druhu akce; nejmenší obsah lékárníčky zotavovací akce naleznete v samostatném dokumentu „Minimální rozsah lékárníčky“;
- vedení zdravotnického deníku a seznamu účastníků, prohlášení, výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob činných při zotavovací akci a následné uchování těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení zotavovací akce;
- informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích, které dítě v průběhu zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí;
- pořádající osoba je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.

Výtah z vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR č 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů

Umístění

Umístění mimo území, kde lze předpokládat znečištění ovzduší nad stanovené limity nebo překročení hygienického limitu hluku pro chráněný venkovní prostor. K pozemku, na kterém je umístěna zotavovací akce, musí vést přístupová cesta.

Prostorové podmínky

Zotavovací akce se pořádají **ve stavbách nebo ve stanech**. Prostory ve stavbách musí být suché, s

přirozeným větráním a osvětlením; plocha na jedno ubytované dítě musí být nejméně 2,5 m². Ve stavebních i stanech musí počet ubytovaných dětí odpovídat podmínce zachování prostoru pro uložení osobních věcí a možnosti pohybu mezi jednotlivými lůžky. Ve stavebních, kde se pořádají zimní zotavovací akce, musí být zajištěny mikroklimatické podmínky odpovídající požadavkům na pobytové místnosti, teplá voda pro osobní hygienu a dále prostory pro sušení oděvů a obuvi a ukládání sportovních potřeb. Stany určené pro ubytování dětí musí mít pevnou nepromokavou stanovou plachtu. Prostory pro spaní musí být izolovány od země proti vlhku a chladu a prostory pro uložení osobních věcí musí být izolovány proti vlhku.

Umývárny

Na zotavovacích akcích musí být vytvořeny podmínky pro osobní hygienu. V umýárně musí být **na 5 dětí jedno umyvadlo** s tekoucí vodou a odtokem **nebo jeden výtokový kohout** s odvodem použité vody mimo místo osobní očisty a **na 30 dětí nejméně jedna sprchová růžice**. Sprchy užívají děti odděleně podle pohlaví a musí být zajištěna intimita. Na všech zotavovacích akcích musí být zajištěna možnost koupání nebo osprchování v teplé vodě alespoň jednou za týden. Záchody se zřizují v počtu **1 záchod na 15 dětí**. Záchody užívají děti odděleně podle pohlaví a musí být zajištěna intimita. V blízkosti záchodů musí být možnost mytí rukou v tekoucí vodě.

Ošetřovna a izolace

Ve stavebních se ošetřovna a izolace zřizují v samostatných místnostech vybavených umyvadlem s tekoucí pitnou vodou a s možností vytápění a používání teplé vody. Izolace musí mít svůj vlastní záchod s možností mytí rukou v tekoucí vodě. Izolace ani ošetřovna nesmějí být vybaveny patrovými lůžky ani nesmějí být použity k jiným účelům. **Na 30 dětí se zřizuje jedno lůžko**. Jde-li o zotavovací akce pořádané ve stanech, lze ošetřovnu a izolaci umístit ve vyčleněných stanech. Léky a zdravotnická dokumentace musí být zajištěny tak, aby k nim neměly přístup děti ani jiné nepovolané osoby.

Ubytování

Ubytování dětí se zajišťuje odděleně podle pohlaví s výjimkou případů, kdy se společným ubytováním vysloví souhlas zákonný zástupce dítěte. Osoby činné při zotavovací akci jako dozor se ubytují odděleně v blízkosti dětí. Zdravotník se ubytuje v bezprostřední blízkosti ošetřovny s izolací. Patrová lůžka lze použít pro děti od 7 let věku. Horní lůžko musí být bezpečně přístupné a vybavené zábranou proti pádu a nepropustnou podložkou pod matrací. Výměna ložního prádla musí být provedena vždy před použitím lůžka jiným dítětem, dále po znečištění a po odchodu dítěte z důvodu nemoci. Manipulace s ložním prádlem při výskytu infekčního onemocnění může provádět pouze zdravotník. Při použití lůžek s opakovaně užívanou matrací nebo slamníkem, musí být lůžko vybaveno vyměnitelným povlakem nebo čistou textilíí pokrývající celou plochu lůžka. Čisté ložní prádlo musí být skladováno tak, aby nedošlo k jeho znečištění. Použité ložní prádlo, které musí být uloženo vždy odděleně od čistého, musí být skladováno v ochranných úložných nebo transportních obalech.

Úklid

V průběhu zotavovací akce musí být prováděn denní úklid všech prostor sloužících zotavovací akci. Denního úklidu se mohou účastnit i děti pod vedením osob činných při zotavovací akci. Děti však nesmějí provádět úklid záchodů. Před zahájením zotavovací akce, mezi jejími jednotlivými běhy a po ukončení zotavovací akce musí být proveden úklid a úprava všech prostor sloužících zotavovací akci.

Zásobování vodou

Zotavovací akce musí být zabezpečena pitnou vodou splňující hygienické požadavky tak, aby jí byl dostatek k pití, čištění zubů, vaření, mytí nádobí, čištění pracovních ploch v kuchyni, osobní hygieně osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné a k provozu ošetřovny a izolace. K případnému donášení nebo dovozu pitné vody musí být použity pouze čisté uzavíratelné nádoby zhotovené z materiálů určených k přímému styku s pitnou vodou a vyčleněné k tomuto účelu. Označené nádoby s dováženou nebo donášenou pitnou vodou musí být ukládány na chladném a stinném místě.

Odstraňování odpadů

S odpady je možno nakládat a zacházet jen za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy. Pevné odpady musí být ukládány do uzavíratelných nádob, které lze snadno čistit a dezinfikovat, nebo do jednorázových plastových obalů. Odpady se skladují mimo prostory, kde se manipuluje s potravinami.

Režim stravování

Prostory pro stravování, s výjimkou ohniště, musí být vždy zastřešené a zabezpečené před nepříznivými zevními vlivy; musí zahrnovat alespoň prostory pro přípravu pokrmů, konzumaci pokrmů, mytí nádobí a skladování potravin. V prostoru přípravy pokrmů nesmí docházet ke křížení současně prováděných čistých a nečistých činností nebo postupů a úkonů, které se mohou vzájemně negativně ovlivňovat. Pracovní plochy, nástroje a nádobí musí být z materiálu vhodného pro styk s potravinami. Pracovní plochy, kterými mohou být i desky z materiálu vhodného pro styk s potravinami, musí být označeny a odděleny tak, aby na všech stupních výroby, zpracování a distribuce byly potraviny a pokrmy chráněny před kontaminací, která by mohla způsobit, že by potraviny nebo pokrmy byly zdravotně závadné. Zařízení, pracovní plochy, nástroje a nádobí musí být důkladně očištěny, a je-li to nezbytné, dezinfikovány. Čištění se musí provádět tak často, aby se vyloučilo riziko kontaminace potravin nebo pokrmů. Musí být zajištěny odpovídající podmínky pro mytí potravin, nádobí a rukou osob vykonávajících činnosti epidemiologicky závažné. Mytí kuchyňského a jídelního nádobí musí být odděleno.

Potraviny musí být skladovány za podmínek stanovených výrobcem nebo zvláštním právním předpisem (zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Skladované potraviny nebo pokrmy se nesmějí ovlivňovat navzájem a nesmějí být negativně ovlivňovány zevními vlivy. Během zotavovací akce nesmí být podávány ani k přípravě pokrmů používány potraviny uvedené v příloze č. 1 vyhlášky MZ ČR č.

106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů. V příloze jsou dále stanoveny podmínky, za kterých lze některé potraviny podávat nebo používat.

Denně musí být pro děti na zotavovací akci zajištěna snídaně, přesnídávka, oběd, svačina a večeře. Při výdeji stravy lze sloučit výdej snídaně s přesnídávkou a oběda se svačinou. Součástí snídaně musí být teplý nápoj. Jedno z hlavních jídel musí být teplé. Strava podávaná dětem musí odpovídat jejich věku a fyzické zátěži. Na sestavování jídelního lístku se podílí zdravotník. Nápoje musí být pro účastníky zotavovací akce k dispozici po celý den. Uchovávají se v krytých nádobách s výpustným kohoutem nebo se rozlévají přímo z originálních balení.

Děti se mohou podílet na přípravě stravy jen před jejím tepelným zpracováním a při pomocných pracích. Na zotavovací akci do padesáti účastníků se mohou děti podílet na celé přípravě stravy a jejím výdeji, jsou-li pod dozorem osoby činné při stravování. Zdravotní stav dětí, které se podílejí na přípravě stravy, musí být posouzen zdravotníkem.

I pokud je stravování zajištěno prostřednictvím provozoven stravovacích služeb, musí být zajištěno splnění výše uvedených požadavků – na skladování potravin, respektování podmínek pro podávání a použití některých potravin a přípravu pokrmů, splnění požadavků na celodenní stravování dětí a zajištění pitného režimu, včetně správné manipulaci s nápojem.

Režim dne

V režimu dne musí být pevně vymezena doba pro spánek, osobní hygienu a stravování. Doba vymezená pro spánek musí činit nejméně 9 hodin pro děti do 10 let včetně a 8 hodin pro děti starší. Režim dne musí odpovídat věku a zdravotnímu stavu dětí.

Fyzická a psychická zátěž dětí musí být přiměřená jejich věku, schopnostem a možnostem. Při soustavné fyzické zátěži dětí v prvních dvou dnech zotavovací akce musí být třetí den vyhrazen odpočinku. Na putovní zotavovací akci se stanoví den odpočinku s přihlédnutím k tělesné zdatnosti a aktuálnímu zdravotnímu stavu dětí.

Osoby činné při zotavovací akci jako dozor průběžně kontrolují oblečení, obuv a lůžkoviny dětí, aby byly chráněny před provlhnutím a nedocházelo k prochladnutí dětí. Dále kontrolují, zda děti dodržují osobní hygienu.

Koupání dětí musí být přizpůsobeno počasí, fyzické zdatnosti dětí a jejich plaveckým schopnostem. Děti se mohou koupat jen za dohledu osoby činné při zotavovací akci jako dozor. Dohled může vykonávat jen osoba, která je schopna poskytnout záchranu tonoucím. Koupat se děti smějí nejdříve 1 hodinu po hlavním jídle nebo po intenzivním cvičení. Při zimních zotavovacích akcích nesmí výcvik nebo jiná soustavná fyzická zátěž dětí přesáhnout 6 hodin denně.